

DATAS ABOUT THE HEALTH-GIVING WATERS OF THE BUDA HILL'S THERMAL SPRINGS FROM THE MIDDLE AGE

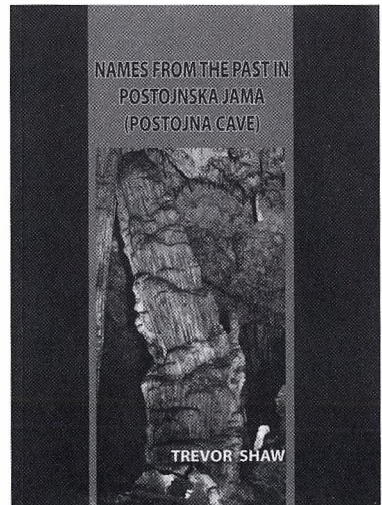
Based on authentic datas the health-giving water of the karstic thermal springs on the Buda side of the Danube was already keeping in evidence in the Middle Age. Hospital already have been built by monks in the Árpád Age at the karstic thermal springs on the foot of the Rózsadomb named Felhévíz (Upper Thermal Water) and on the foot of the Gellért Hill named Alhévíz (Lower Thermal Water). The culture of the thermal baths has been accepted till the end of the Hungarian Middle Age, exactly till the Turkish occupation of Buda in 1541.

In Felhévíz (Upper Thermal Water) there was built an elegant bathing establishment not only near to the above mentioned thermal springs but over other thermal springs too. In the water of other little spring-lakes peasants took a bath. In Alhévíz (Lower Thermal Water) near to the mediaval hospital there was made a bathing establishment by King Zsigmond over the springs on the foot of the Gellért Hill next to the royal palace. In the water of this royal bath there was also possible to swim.

Trevor Shaw: NAMES FROM THE PAST IN POSTOJNSKA JAMA (POSTOJNA CAVE) (Nevék a múltból a Postojnai-barlangban)

Dr. Trevor Shaw mérnök (szül. 1928), 38 éven át az angol királyi haditengerészet szolgálatában dolgozott kutató és operatív fel-adatokon. E főhivatású munkája mellett előbb kikapcsolódásként járta a barlangokat és kutatta azok történetét, utóbb ez második hivatása lett. Úgyannyira, hogy 1976-ban a Leicesteri Egyetem a karsztudomány több évszázados történetének kutatása területén elért eredményeit PhD tudományos fokozattal ismerte el. Nyugalomba vonulása után, 1992-ben a Postojnai Karsztkutató Intézet tiszteletbeli tudományos munkatársa, majd 1997-ben a Szlovén Tudományos Akadémia Tudományos Kutató Központjának tiszteletbeli munkatársa lett, és évente egy negyedét Szlovéniában dolgozott, illetve dolgozik ma is. Tevékenységének elismeréséül 1998-ban megkapta a szlovén állampolgárságot. Sorra jelentek meg tanulmányai a szlovéniai barlangtudomány történetéről, amelyet az 1600-as évektől, Valvasortól kezdve kutatót és feldolgozott. Kutatási tevékenysége azután kiterjedt a közép-európai régióra, különösen az Alpok, a Kárpátok és a Dinaridák, gyakorlatilag az egykori Osztrák–Magyar Monarchia karsztvidékeinek területére is. Kutatási eredményei, könyvei és kisebb tanulmányai

nemzetközileg ismertté tették. Karszttudományi munkásságát a Leicesteri Egyetem 2004-ben a tudományok doktora fokozat adományozásával ismerte el.

Trevor Show most megjelent könyve a Postojnai-barlang történeti helyneveinek feldolgozását foglalja össze. Valvasor 1689-ben megjelent könyvétől napjainkig, több mint 300 év alatt a Postojnai-barlangot érintő minden föllelhető irodalmi műben említett, valamint a térképeken, rajzokon, festményeken, fényképeken, képeslapokon szereplő Postojnai-barlangi helyneveket gondosan gyűjtötte, rendszerezte és adta most közre 151 oldalas könyvében. A kötet sorra veszi a barlang, valamint annak egyes részei, folyosói, termei, vizei, cseppkőképződményei, sziklaalakzatai stb. nevét, névváltozataival és ezek különböző nyelvű előfordulásaival együtt. A könyv 371 ilyen névcsoportot tartalmaz, továbbá 34 ábrát (neveket föltüntető rajzokat, festményeket, fotókat), valamint 9, helynevekben gazdag térképet is. A földolgozást közel 200 tételből álló irodalomjegyzék, továbbá az ábrák és térképek jegyzéke, valamint a kötetben előforduló mintegy másfélezer helynevet és névváltozatot abc-sorrendben felsoroló névmutató egészíti ki.

A nyilván rengeteg munkával készült adatgyűjtést feldolgozó kötet értékes forrásmunka számos tudományág, éspedig nemcsak a tudománytörténet, hanem a földrajz, a karszttudomány, de a vidék többnyelvűsége folytán a nyelvtudomány, különösen a földrajzinév-kutatás szakembereinek számára is.

Szívesen látnám, ha akadna magyar kutató, aki hasonlóan alapos földolgozást készítena a mi családatos és nagy múltú Baradlánc történeti és mai helyneveiről is!

Dr. Dénes György

*Epuran-barlang (Mehádia)
Szuhai Sándor felvétele*